

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/292/2021
Identifikačné číslo spisu:	2121202004
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2121202004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. S., narodeného B., bytom G., proti žalovanému F. S., narodenému B., bytom G., zastúpenému advokátom Mgr. Petrom Kupkom, so sídlom Trnava, Hlavná 23, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21C/22/2021, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 04. júna 2021 sp. zn. 10Co/58/2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 08. apríla 2021 č. k. 21C/22/2021-8 vo výroku I. uložil žalovanému, aby nevstupoval do domu súpisné číslo XXXX/X na ulici I., postaveného na parcele č. 399 a na pozemky parcela registra „C“ č. 399 o výmere 343 m² zastavaná plocha a nádvorie a parcela registra „C“ č. 400 o výmere 211 m² záhrada, evidované na LV č. XXX pre k. ú. G., obec G., okres Y, vo výroku II. súd poučil žalovaného o oprávnení podať voči žalobcovi žalobu, ktorou sa bude domáhať náhrady škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia a vo výroku III. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že skutočnosti uvádzané v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčili potrebu dočasnej úpravy pomerov strán sporu a hodnoverne osvedčili dôvodnosť a trvanie nároku žalobcu na pokojný život a zdravie v ich spoločnom obydli bez potreby hľadať si náhradné ubytovanie. Žalobca predložil súdu dôkaz o podozrení z násilného správania žalovaného, ktorý bol pre svoje správanie políciou vykázaný z o spoločného obydli a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol vyšetrovaný pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktoré dôkazy osvedčili nárok žalobcu, preto súd prvej inštancie jeho návrhu vyhovel. Súd prvej inštancie trvanie neodkladného opatrenia nenariadil do právoplatného skončenia trestného konania, nakoľko žalobca neosvedčil jeho začatie voči žalovanému a neoznámil ani číslo jeho konania, preto ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie

nariadené, môže žalobca alebo žalovaný podať návrh na jeho zrušenie.

II.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 04. júna 2021 sp. zn. 10Co/58/2021, na základe odvolania žalovaného potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd konštatoval, že žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v dostatočnej miere preukázal dôvodnosť potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu a dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia. V konaní pred súdom prvej inštancie podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že z dôvodov na strane žalovaného hrozí, resp. vzniká žalobcovi ujma. Nariadené neodkladné opatrenie tak nepredstavovalo ani neprimeraný a ani bezdôvodný zásah do výkonu práv žalovaného, preto požiadavka vyváženosti bezodkladnej úpravy pomerov strán tak zostala zachovaná. Zistené okolnosti prípadu tiež nevyvolali žiadne pochybnosti o naliehavej potrebe zásahu súdu v podobe bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu v čase rozhodovania o napadnutom uznesení.

3. K odvolacej námietke žalovaného, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné odvolací súd uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie uznesenia v ustanovení § 236 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“), jasne a zrozumiteľne dalo odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s nárokom žalobcu, preto námietku žalovaného týkajúcu sa nepreskúmateľnosti uznesenia považoval za absolútne neopodstatnenú.

4. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

5. Podľa odvolacieho súdu bola odvolacia námietka žalovaného, že návrh nespĺňal všeobecnú náležitosť - podpis žalobcu dôvodná, avšak podľa úradného záznamu z 28. apríla 2021 žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dodatočne podpísal, preto bol súdom prvej inštancie nedostatok návrhu odstránený, a v konečnom dôsledku uvedené nemalo vplyv na riadny postup súdu prvej inštancie. Zároveň odvolací súd s poukazom na článok 1 a článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 a § 117 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/143/2006 uviedol, že vadu návrhu na začatie konania nemožno zamieňať za nedostatok v podmienkach konania. Pokiaľ procesný úkon účastníka konania obsahuje zjavnú nesprávnosť, ktorej odstránenie nevyžaduje značnú procesnú aktivitu súdu (napr. rozsiahle dokazovanie), súd je povinný dať účastníkovi možnosť túto nesprávnosť napraviť ďalším procesným úkonom. Opak by bol ničím neodôvodnený formalistický a svojvoľný postup, ktorý je v rozpore s princípom materiálnej spravodlivosti.

III.

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, tvrdiac, že v dôsledku rozhodnutia, ktoré považuje za formalistické, nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok presvedčivých dôvodov, bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

7. Podľa žalovaného je nepreskúmateľná argumentácia odvolacieho súdu týkajúca sa vady návrhu, že žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dodatočne podpísal, preto bol súdom prvej inštancie nedostatok návrhu odstránený, a v konečnom dôsledku uvedené nemalo vplyv na riadny postup súdu prvej inštancie. Dovolateľ poukázal na § 127 ods. 1 písm. e), § 129 ods. 1 CSP a uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal uspokojivo s jeho odvolacími argumentami, čím v dôsledku nesprávneho procesného postupu porušil jeho právo na spravodlivý proces.

8. Vzhľadom na uvedené dovolateľ žiadal zrušiť uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

9. Žalobca sa k podanému dovolaniu žalovaného nevyjadril.

IV.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

11. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

12. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. V danom prípade má neodkladné opatrenie povahu rozhodnutia vo veci samej, keďže návrh na jeho nariadenie v predmetnej veci bol podaný samostatne a súd prvej inštancie o ňom rozhodol ako o samostatnom predmete konania. O nariadení neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP, ktorým možno strane uložiť, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia, môže súd rozhodnúť ako o samostatnom predmete konania bez toho, aby na toto rozhodnutie nadväzovalo ešte konanie a rozhodovanie vo veci samej, tak ako tomu bolo aj v prejednávanej veci.

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť (a zároveň dôvodnosť) dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

16. V danej veci bolo predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie, ukladajúce žalovanému nevstupovať do domu a na pozemky. Odvolací súd na základe dovolania žalovaného uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom namietol neuspokojivé vysporiadanie sa odvolacieho súdu s jeho odvolacou námietkou, že návrh nespĺňal všeobecnú náležitosť - podpis žalobcu. K uvedenej námietke odvolací súd uviedol, že žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dodatočne podpísal, preto bol súdom prvej inštancie daný nedostatok odstránený a v konečnom dôsledku uvedené nemalo vplyv na riadny postup súdu prvej inštancie.

17. Podľa dovolacieho súdu dovolateľ nedôvodne namietal zmatečnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, spočívajúcu v nedostatočnom vysvetlení správnosti dodatočného podpísania návrhu v čase po rozhodnutí vo veci, bez postupu podľa § 129 CSP.

Podľa § 127 ods. 1 písm. e) CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie podpis.

Podľa § 129 ods. 1 CSP, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní.

Podľa § 327 CSP, ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje predpísané náležitosti alebo je nezrozumiteľný, alebo neurčitý, súd taký návrh odmietne, ak ide o také vady, ktoré bránia pokračovaniu v konaní; ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú.

18. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa s odvolacou námietkou žalovaného týkajúcou sa absencie zákonnej náležitosti návrhu, ktorá bola zároveň aj dovolacou námietkou, vysporiadal a jasne objasnil, prečo ju považuje za nedôvodnú, keď v ods. 32. poukázal na to, že podľa úradného záznamu z 28. apríla 2021 žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (dodatočne) podpísal. S ohľadom na to konštatoval, že (odstrániteľný) nedostatok návrhu bol súdom prvej inštancie odstránený, a v konečnom dôsledku uvedené nemalo vplyv na riadny postup súdu prvej inštancie, ktorý o návrhu na neodkladné opatrenie rozhodol. Zároveň poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/143/2006, v ktorom najvyšší súd dôvodil, že „pokiaľ procesný úkon účastníka konania obsahuje zjavnú nesprávnosť, ktorej odstránenie nevyžaduje značnú procesnú aktivitu súdu (napr. rozsiahle dokazovanie), súd je povinný dať účastníkovi možnosť túto nesprávnosť napraviť ďalším procesným úkonom. Opak by bol ničím neodôvodnený formalistický a svojvoľný postup, ktorý je v rozpore s princípom materiálnej spravodlivosti, reprezentovaným článkom 1 Ústavy Slovenskej republiky a ustanovením § 1 a § 117 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a tým aj v rozpore s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“
19. Z uvedeného odôvodnenia je dostatočne zrozumiteľné, prečo odvolací súd považoval námietku žalovaného za nedôvodnú. Dovolací súd preto nepovažoval za opodstatnenú námietku dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP a dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné.
20. Pokiaľ žalovaný v rámci dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nesprávne posúdenie vady návrhu, čo do chýbajúceho podpisu, dovolací súd poukazuje na to, že prípadné nesprávne právne posúdenie nie je dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP, pričom dovolateľ neuplatnil a nevymedzil dovolací dôvod podľa § 421 CSP v spojení s § 432 CSP.
21. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol vzhľadom na úspech žalobcu v tomto konaní tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia (§ 453 ods. 1 CSP).
22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.